

Un programa educatiu permet reduir la mort per sèpsia als hospitals

06/2008 - Medicina i Salut. Una recerca recent, en la qual han participat investigadors de la UAB i de l'Institut Universitari Fundació Parc Taulí, conclou que una bona formació del personal que treballa a les unitats de crítics dels hospitals pot reduir un 10% la mortalitat per sèpsia greu i salvar fins a 500 vides l'any.

Els doctors Antoni Artigas (esquerra) i Ricard Ferrer, coordinadors del treball.

La sèpsia es una de les malalties més prevalents i que provoca més mortalitat entre els pacients dels hospitals. Es tracta d'una afecció generalitzada produïda per la presència a la sang de microorganismes patògens o de les seves toxines. En el seu vessant més greu, és la causa d'1 de cada 5 ingressos en les Unitats de Crítics, i la principal causa de mortalitat no cardíaca. A Espanya, moren cada any unes 17.000 persones per sèpsia i 1.400 diàries a tot el món.

Les principals societats científiques internacionals del pacient crític van llençar fa uns anys la campanya internacional "Sobreviure a la Sèpsia" (SSC), que va incloure l'edició d'unes guies terapèutiques per tal d'intentar reduir aquestes xifres en un 25% l'any 2009. A Espanya, diversos investigadors, coordinats per Ricard Ferrer i Antoni Artigas, metge adjunt del Centre de Crítics de l'Hospital Parc Taulí de Sabadell i director de la càtedra de Fisiologia Aplicada Parc Taulí de la UAB, respectivament, van posar en marxa el programa educatiu Edusepsis, adreçat a metges i infermers que atenen pacients amb sèpsia a les Unitats de Crítics, d'urgències i a les plantes d'hospitalització de malalts aguts, per millorar la implantació dels processos per a la cura de la sèpsia greu indicats a les guies SSC. Al mateix temps, van realitzar un estudi detallat per comprovar-ne l'efectivitat.

Durant els anys 2005 i 2006, un total de 584 pacients van participar en l'estudi abans de ser intervinguts, 1.465 en el moment posterior a la intervenció i 247s van ser estudiat al llarg d'un any. La implantació d'Edusepsis va suposar millorar tots els aspectes terapèutics del pacient, com ara l'administració més precoç d'antibiòtics, l'aplicació de tractaments específics de la sèpsia mitjançant l'administració de vitamina C o corticoides o més anticipació en la presa de mostres analítiques i biològiques.

Els resultats de l'estudi, publicats a la revista JAMA, han mostrat que les morts d'aquests malalts es redueixen un 10%, una xifra que suposa salvar unes 500 vides l'any i que podria arribar a augmentar fins a les 1.500 si s'assoleix l'objectiu de reduir la mortalitat en un 25% l'any 2009.

Els investigadors es mostren satisfets amb els resultats obtinguts, encara que consideren necessari realitzar formació continuada del personal mèdic i d'infermeria, ja que els beneficis obtinguts poden no ser constants en el temps.

Antoni Artigas

Departament de Medicina

Institut Universitari Fundació Parc Taulí Universitat Autònoma de Barcelona

"Improvement in Process of Care and Outcome After a Multicenter Severe Sepsis Educational Program in Spain". Ricard Ferrer; Antonio Artigas; Mitchell M. Levy; Jesús Blanco; Gumersindo González-Díaz; José Garnacho-Montero; Jordi Ibáñez; Eduardo Palencia; Manuel Quintana; María Victoria de la Torre-Prados; for the Edusepsis Study Group. JAMA, May 21, 2008; 299: 2294 - 2303.